СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 301. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 28-го грудня 1939. No. 301. Jersey City, N. J., Thursday, December 28, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІДГОМІН НАЗНАЧЕННЯ АМБАСАДОРА ДО ВАТИКАНУ

ВАШИНГТОН. — Назагал американська суспільність приняла прихильно назначення спеціяльного амбасадора до Ватикану в ціли співпраці в напрямку миру в Европі. В першу чергу той крок прихильно зустріли церковні кола. Чимало ґратуляційних листів від ріжних чолових людей в Америці також вказують, що це потягнення знаходить прихильний ґрунт.

Папський нунцій у Вашинґтоні, архиепископ Амлето Чіконіяні, сказав, що Майрон Тейлор, спеціяльний амбасадор до Ватикану, буде принятий дуже прихильно папою, так, як на „чоловіка з дуже важними завданнями" пристало.

ВАДРІВКА НАРОДІВ В ЕВРОПІ.

ВАШИНГТОН. — Недавно вернувся з Европи заступник предсідника Американського Червоного Хреста, Ернст Свифт, і сказав, що внаслідок війни міліони европейського населення знаходяться у пливкому стані. Сотками тисяч нараз деякі люди змушені покидати свої оселі і переноситись тимчасово, або на стало, в інші місця. Коло сто тисяч польських громадян утекли до чужих держав і нема надії, щоб вони скоро назад вернулись до своїх осель. На окупованих німцями й советськими військами землях відбуваються також пересування людей, і то сотками тисяч, з одної місцевости на другу. Багато німців вертаються з балтійських країв і з Советів назад до Німеччини. Навіть в Анґлії і Франції, внаслідок війни сотки тисяч осіб мусіли опустити свої оселі і переноситись в інші місця. Ці вандрівки народів получені з нуждою і терпіннями людей, говорив Свифт.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИГОТОВЛЯЄ ДЕРЖАВНИЙ БУДЖЕТ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт почав уже підготовляти проект державного буджету, себто державних приходів і розходів. Хоч президент переконаний, що серед теперішніх обставин видатків не можна обмежати, навіть коли через те наступить великий недобір, то проте він старатиметься задоволити в дечому так так званий „економічний бльок" який є за зрівноваження видатків із приходами. Правдоподібно на тім щадженні потерпить у першу чергу сума, призначена на „Доблю Пі Ей" і на поміч фармерам. Позате треба таки сподіватись близько трьох біліонів недобору. Вкупі з тим недобором правдоподібно будуть підвищені податки. Цей проєкт буджету мусить передискутувати конґрес і його затвердити.

ПОМЕР НАФТОВИЙ МАҐНАТ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ.—В шпиталі університету Темпл помер нафтовий маґнат Генрі Догерті, маючи 69 літ. В останніх трьох роках він почувався дуже зле, так, що в згаданому шпиталі звелів влаштувати собі ціле помішкання. Проте він цікавився економічними і суспільними справами до останнього дня свого життя. В останніх роках багато своєї уваги присвячував гуманітарним цілям. Свою карієру Догерті зачав як продавець ґазет. Опісля на нафті доробився соток міліонів долярів.

ГОТУЮТЬ ПОЛІЦІЮ НА НОВИЙ РІК.

НЮ ЙОРК. — Заряд нюйорської поліції вже тепер призначив тисячу поліцаїв на Таймс Сквері в Ню Йорку, щоб вони зберігали порядок у ніч Нового Року. Так, як попередніх років, цілий Таймс Сквер тої ночи буде замкнений для автомобільного руху.

БАЖАННЯ ПРЕЗИДЕНТА И ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вимінявся з італійським королем бажаннями з нагоди Різдва Христового і Нового Року. Оба вони побажали собі і своїм народам усякого добра, а передівсім спокою.

ГОЛ ЗАПРОШУЄ СТУДІЮВАТИ ЙОГО ТАРИФОВУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол прилюдно заявив, що він буде дуже радий, коли компетентні чинники зачнуть добре застановлятись над його тарифовою політикою, що спирається на свобіднім товарообміні з чужими державами. Бо коли люди будуть добре над тим застановлятись, то побачать ті добрі сторони, які та політика приносить для американської торговлі, говорив Гол. Його політика знаходила багато критиків, головно зпоміж американських фармерських кол, які закидали, що вона допускає чужі продукти до Америки і робить тим прикру конкуренцію своїм продуктам. Цю політику візьме під точну дискусію конґрес на своїй надходячій сесії.

ПУБЛИКА В ТЕАТРІ ЗАГРОЖЕНА ВИБУХОМ

У білярдовій кімнаті, що знаходиться зараз коло фільмового театру „Лідо" в Бруклині, трапилась експльозія перегрітої печі. Експльозія завалила стіну між двома будинками й спричинила покалічення 11 осіб у театрі. Триста інших видців вийшло з події без ушкодження.

ЗЕМЛЕТРУС У НІКАРАҐВІ

Північно - західньою частиною Нікараґви потряс у вівторок коло 6. години рано сильний землетрус. Тривав 12 секунд. Деякі доми потріскали. Випадків у людях не було. Землетрус чути було й у південній частині Каліфорнії.

ЗГОДИЛИСЯ НА ПОДВІЙНЕ САМОГУБСТВО

Джана Ровза і його жінку Кларису знайдено неживими в їх мешканні в Лос Анджелесі. Листи, оставлені ними, показують, що вони згодилися поповнити подвійне самогубство. 61-літній чоловік видно вбив свою 60-літню жінку, а потім себе самого.

ПЯТЬ МИСЛИВЦІВ ВИСАДЖЕНІ В ПОВІТРЯ ДИНАМІТОМ

Коли пять молодих мисливців з Когозу, Ню Йорк, переходили у Вотерфорді, Ню Йорк, попри візок, який дочіпається до авта, цей нагло експльодував і розбив мисливих на куски. Вони мали від 14 до 16 літ життя. Куски їх тіл і одежі зібрано на просторі сотки ярдів від місця вибуху.

Розслід поліції показує, що в візку було зложено коло двісті фунтів динаміту, котрого вживано до поглиблювання нюйорського стейтового баржового каналу. Динаміт правдоподібно експльодував, коли у візок попала куля. Свідки кажуть, що хлопці на ході стріляли для вправи до візка.

ПЕРЕРВАВ РОБОТУ ДЛЯ САМОГУБСТВА

Джек Бернадельо, 49-літній голяр з Бей Шор, Лонґ Айленд, помер у шпиталі внаслідок рани в горлі, яку завдав самому собі в суботу в голярні, в котрій працював. Свідки кажуть, що Бернадельо підчас голення одного гостя перепросив його й вийшов з голярні. Кілька хвилин пізніше його знайшли на доліві клозету з підрізаним горлом.

ДИВИЛАСЯ БЕЗРАДНА НА СМЕРТЬ ДІТЕЙ В ОГНІ

Як пані Марія Вортлі, 22-літня жінка трокового візника в Шікаґу, пішла з мешкання на вищий поверх до телефону, в її мешканні трапився вибух розіґрітої нафтової печі. Пожар відтяв матір від її мешкання й вона стояла безрадна, як в пожарі згоріли її півчверта-літній син і двоє дівнат - немовлят. Як пожарники приїхали на місце випадку, дітей уже не можна було врятувати.

ЯПОНІЯ ЗАКРІПЛЮЄТЬСЯ В КИТАЇ

ТОКІЮ. — Японська преса повна відомостей про нові перемоги в полудневім Китаю. Розписується про велику добичу і те, що китайці втратили 13,000 убитих на полудні, а 15,000 у середущім Китаї, біля Ганкова.

ЧЕХИ ВІДЧИНЯТЬ У КАНАДІ ФАБРИКУ СКЛЯНИХ ВИРОБІВ

З Ошави доносять, що там чеська компанія покінчила всі зарядження для відчинення фабрики скляних виробів. Фабрика буде в Ошаві. Будову першої вирібні пічнуть негайно й по її закінченні знайде там працю 100 мужчин. Чехія славилася своїми скляними виробами, але чеські фабриканти тепер покидають свій край, що знайшовся під німецькою окупацією, й відчиняють фабрики в чужих краях. Недавно на сході Канади відкрив шевську фабрику відомий у світі чеський фабрикант Батя, а оце чехи відкривають уже другу фабрику — цим разом скляних виробів.

БОРОТЬБА ПРОТИ ЗМИВАННЯ ЗЕМЛІ

Уряд консервації землі в стейті Ню Йорк рішив обхопити своєю діяльністю 7,000 фарм, що мають разом 2 міліони акрів простору. Уряд думає здержувати змивання врожайної землі водами при помочі насаджування дерев і інших родів постійної рістні.

ДВА УКРАЇНЦІ БЕЗНАДІЙНО РАНЕНІ В АВТОВІМ ВИПАДКУ

В йорктонськім шпиталі борються зо смертю Василь Марковський і Михайло Козун, оба з Айтуни. Оба їхали автом у понеділок вночі до Йорктону, де в шпиталі лежить хора жінка Марковського. На схід від Йорктону авто наїхало на мурований стовп у мості з такою силою, що цілковито розбилося. Наступила експльозія й автомобіль став у вогні.

З противної сторони їхали автом Волтер Келер і Андрій Карпінський з Ґудів, і з віддалі пів милі бачили, як спалахнуло авто. Коли надіхали, побачили тіла Марковського й Козуна на дорозі, але з ногами в авті. Одяги на них горіли. Вони повитягали смертельно ранених, погасили горіючу одежу й відвезли їх до шпиталю в Йорктоні.

КЛОПОТИ ПОВІТРЯНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

На летовищі в Порт Вашинґтоні, на Лонґ Айленді, ждуть два великі літаки, „Диксі й „Атлентик Клипер", на кращу погоду для виїзду в дорогу до Европи.

ОСТАТОЧНО ПОПАВСЯ

Поліцаї піймали в Вилминґтоні мурина, що втікав, ограбивши касу порому, що курсує між Делавером і Ню Джерзі. Пійманий признався, що він ограблював цей пором уже пять разів та що в цей спосіб забрав з каси порому разом 420 долярів.

СТРІЛЯЛИ, АЛЕ НЕ ПЕРШІ..

ЛОНДОН. — Британське командування подає, що британські летуни патролювали на Різдво на Півнчному морі й кидали бомби на німецькі торговельні кораблі, але тому, що з кораблів упали стріли. Значить, німці стріляли перші... Та, подає командування, ніхто не зазнав ніякої шкоди. А Берлін подає, що всюди, як на морі так і на суші й у повітрі, панував підчас Різдва повний спокій.

ДОМИ В ФІНСЬКІЙ СТОЛИЦІ РОЗБИТІ РОСІЙСЬКИМИ БОМБАМИ.

НОВА СОВЄТСЬКА ПРОГРА НА СОВЄТСЬКО-ФІНСЬКІМ ФРОНТІ

ГЕЛЬСІНКІ. — Советські бойові частини повели сильний наступ у Карелії, вживаючи повзів, артилерії й літаків. Наступ був масовий. Крім цього бомбардовано місто Віборг з „великих Берт", себто з найтяжчих гармат. Вислід того всього був такий, що Совєти оставили на полі бою в Карелії понад 700 убитих. Наступ усюди відперто. Фінський военний комунікат подає, що на далекій півночі, в підбігуновій смузі, втратили Совєти коло 4,000 жовнірів у триденній битві. А в Віборгу, який бомбардованоількома наворотами, не потерпіли в нічому військові обекти, ні мости, ні залізнича стація, а тільки знищено мешкальну частину міста, в якій не було мешканців. При бомбардуванні згинули дві цивільні особи.

В СОВЄТАХ ЗРОСТАЄ НЕВДОВОЛЕННЯ.

МОСКВА. — Американський кореспондент подає, що советська преса цілковито промовчує невдачі на фінсько-советськім фронті. Та населення зачинає догадуватися, що щось є зле, бо виявляється, що в Ленінграді вже всі шпиталі й школи заняті раненими, та що вже привозитимуть дальших ранених до Москви, бо в Ленінґраді нема більше місця. Люди між собою вже голосно говорять, що советська армія понесла величезні втрати. А їм говорено, що советське військо займе Гельсінкі за два дні, а Фінляндію найдалі за тиждень! Тепер зачинають усюди вірити чужим відомостям, які подають, що Совєти втратили досі в Фінляндії до 30,000 убитих і до 40,000 ранених.

Нарікають на Німеччину.

Усі ті невдачі населення приписує в першу чергу „нещасливому договорові з Німеччиною". В Москві відчувається всюди великий брак багатьох споживчих артикулів. Люди толкують собі це тим, що це Совєти вивезли поживу до голодуючої Німеччини, що очевидно не є правдиве, але зате дуже погано настроює людність до німців.

ЗНОВУ БАСАРАБІЯ.

МОСКВА. — Хоч Совєти нещасливо воюють у Фінляндії, то це не є для них перешкодою для снування дальших плянів. Принаймні так думають ті чужинці, що студіюють у Москві советську заграничну політику. Вони певні, що наступний советський наступ буте звернений проти Румунії, щоб дістати Басарабію і Буковину, на що мав дати згоду німецький міністер заграничних справ, Рібентроп, коли відвідував останнього разу Москву.

ГАЛИЦЬКІ ЖИДИ ДО ГАЛИЧИНИ.

ПАРИЖ. — Коло 80,000 галицьких жидів, що жиди в Німеччині від останньої світової війни, зможуть вернутися назад до Галичини і забрати з собою з Німеччини свій маєток. Така має бути угода між Німеччиною і Совєтами. А Німеччина має зате забрати собі з Галичини 150,000 німецьких кольоністів.

МОСЦІЦКІ ВИЇХАВ ДО ШВАЙЦАРІЇ.

БУКАРЕШТ. — Румунська влада зізволила бувшому польському президентові Мосціцкому опустити Румунію, в якій він був інтернований, і виїхати до Швайцарії на лікування.

ЗАБИРАЮТЬ ЗБІЖЖЯ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Утікачі з советської території, яких число щораз збільшається, стверджують згідно, що советська влада почала забирати селянам на західньо-укранських землях збіжжя в грабунковий спосіб. Забирають часто й по 75% усього збору.

ҐІТЛЄР „У ФРАНЦІЇ".

БЕРЛІН. — Доперва тепер вийшло на яв, що держали досі в тайні, а саме те, що Гітлер був у часі Різдва на фронті, відвідуючи німецькі стежі, що вже були на французькій землі. Там він роздавав жовнірам святочні дарунки і їх разом з мужвою. Оглядав ті місця, де він сам боровся минулої світової війни. Кажуть, що він був у тих місцях, які можнаб лігко досягнути гарматами з французького боку. Але підчас Різдва не було ніякої стрілянини. Німецькі жовніри скочили навіть до евакуованого французького села і там задзвонили з приводу Різдва.

АЛІЯНТИ ПОМАГАЮТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Анґлія, Франція і Полуднева Африка згодились допомагати Фінляндії літаками. Анґлія і Швеція дадуть іще й амуніцію, а також і медичну допомогу. Є таке переконання, що Фінляндія видержить війну цілком певно до весни.

ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

РИМ. — Піде наступ проти комунізму. І буде ведений спільно Ватиканом і Італією. Водночас ці обидва чинники працюватимуть разом також і в справі замирення воюючих.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published raily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

В ЧАСІ ВІЙНИ ПІДГОТОВЛЯЙ МИР

У навечеря Різдва виступив президент Рузвелт з далекосяглою, а під багатьома оглядами небувалою заявою. Написав він лист до папи Пія XII. в справі мирової акції та поробив заходи, щоб до такої акції втягнути й інші віроісповідання, а саме протестантські церкви й жидів.

Що президент зробив ці кроки в навечеря Різдва, в цьому нема дивниці, бо власне в той час думки всіх християн звертаються до славного мирового клича, який принесло людству християнство. Небувалим є відклик президента Злучених Держав до папи, бо Америка не має з Ватиканом дипльоматичних зносин іще від 1867. року. Ще більше дивним є мировий крок найповажнішої невтральної держави в часі, коли великі держави світу, вмішані в війну з собою, ще цеї війни властиво до повного розгару не розвинули.

Поступок президента говорить самий собою, що якби війна не велась і як і коли вона нескінчиласяб, вона певно колись доведе до мирової конференції. Коли й де ця конференція буде, нині невідомо. Одначе вона колись певно буде. І до неї треба вже від нині приготовлятися. І то не лише воюючим, але й невтральним державам. Не лише охочим до війни, але й тим, що стоять за мир.

Пропозиція президента Рузвелта до папи Пія й до керманичів церков в Америці це пропозиція ближчої співпраці з боку важних духових і урядових сил за мир. На думку президента Злучених Держав, невтральні уряди й церкви, як головні духові чинники, повинні би вже нині порозумітися, як облекшати терпіння через війну та як полагоджувати ці світові клопоти, що довели до війни.

Пропозиція президента Рузвелта може послужити пригадкою на часі, що мирові переговори можуть початися явно кожної хвилини. Дуже можливо, що десь уже ведуться якісь тайні мирові розмови: не без того, щоб десь не пускано ріжних „пробних мирових бальонів", не „сондовано" мирних бажань противників. Зовсім певно можна сказати, що кожна з воюючих сторін таксамо поважно думає про закінчення военних кроків, як про дальше їх ведення.

Пропозиція президента Рузвелта є пригадкою для всіх тих, що є зацікавлені в тому, який мир буде зроблений по теперішній війні, щоб вони вже тепер заздалегідь приготовлялися до мирової конференції.

Пропозиція президента Рузвелта, головно пропозиція співпраці уряду з церквами є теж замітною пригадкою, що навіть найбільша державна сила мусить у своїх мирових замислах шукати союзників, якщо вона не хоче, щоб мирові переговори й мирові договори випали на її некористь.

Є це все дуже вимовні пригадки українському народові.

ПАНАС МИРНИЙ-РУДЧЕНКО

(До 90-тих роковин народження).

Письменник, що ціле життя прожив скромно у провінціональному містечку, і в літературі був відомий тільки під своїм псевдонімом. Але творчість його, що попалася ще в 70-тих роках мин. ст. вийшла далеко поза його рідну Полтаву, дарма, що він тільки полтавський письменник, співець полтавського пейзажу і суспільних взаємин полтавського села.

Творчість Панаса Мирного в розвитку української мистецької прози являє собою зворотний стан. Мирний — творець українського суспільно - психольоґічного роману і заслуги його для нашої літератури можна ставити нарівні з заслугами Дікенса, Золя чи Шпільгаґена у світовій літературі.

Проти суспільно - побутової повісти Нечуя-Левицького з його механічним і поверховним відтворенням побутової фабули, з етноґрафічно описовими подробицями, з програмово-абстрактними постатями, Панас Мирний висунув на перший плян психольоґічну аналізу, де побут є тільки тло, на якому розвиваються психольоґічні конфлікти осіб і характерів, і де внутрішній розвиток окремих постатей поданий на тлі розвитку суспільно - господарських взаємовідносин. У Мирного маємо шукання живої людини; теми й типи його творів часто побудовані на конкретних постатях і на документарних подіях, хоча й без натуралістичного копіювання. Реалізм Панаса Мирного не знає теж ідеалізації селянського життя, Мирний ставиться до нього критично, а то й скептично.

Головний його твір, роман „Хіба ревуть воли, як ясла повні?", що властиво є духовою власністю Панаса Мирного і його брата Івана Білика-Рудченка, — ще й тепер вражає шириною і психольоґічним обґрунтуванням малюнку. Суспільні проблеми в романі вмотивовані психольоґічною аналізою героїв. Не бентежить сьогочасного читача форма родинної хроніки з родоводом трьох селянських родин, — проблема „пропащої сили" на тлі селянського життя після кріпацької реформи розгорнута так цікаво, що роман і сьогодні читається з насолодою. Безперечно в романі не знайти композиційної конденզованости, розповідь розтягла й навантажена подіями, але хіба ставить хто з цього приводу закиди Бальзакові чи Дікенсові? Роман Мирного читається нині з такоюж цікавістю, як і романи Бальзака.

І не тільки „Хіба ревуть воли". А „Повія", цей перший у нашій літературі образ кошмарної долі селянської наймички в нових обставинах міського життя, образ, що вражає своєю силою траґізму і що в ньому гармонійно поєднані формально - описові і психольоґічні моменти. Ще й до нині це один із найвидатніших і найкращих творів української літератури.

І в інших своїх творах дав Панас Мирний картини життя з часів переломової доби від панщини до нової економічної неволі, від „лиха давнього" до „сьогочасного". Тут типово народницькі сюжетні схеми й побутове тло: пани й жертви панської самоволі й розпусти, зубоження пореформленого села й його суспільне розслоення. Але малюнок Мирного роблений рукою великого майстра, повний психольоґічної переконливости і льоґічного обґрунтування вчинків героїв.

Свої народницькі ідеали відбив Мирний теж у повісті „Лихі люди", давши в ній приклад, як він розуміє боротьбу з життевим лихом. Показав тут автор типових активних народників, що хотять допомогати селу своїми радами й працею, ширити нові ідеї й власним прикладом заохочувати до змагання. Це вже не абстрактний „новий чоловік" повістей Нечуя-Левицького, що деклямує про народ і займається просвітительством; народництво в Мирного більш радикального покрою. Своєю психольоґічною загостреністю повість ця зворушить і сьогодні багатьох.

І таксамо інші повісті Мирного, як ось „Морозенко", „Як ведеться, так і живеться", „Казка про Правду та Кривду" приносять ті самі прикмети творчости Мирного: живі образи людей і природи, з тонким виявленням суспільного тла, з гуманними народницькими поглядами й симпатіями по боці тих, що терплять кривду.

У творах Мирного має першорядне значіння сюжет, але впарі з цим уже й словесна форма відіграє важну ролю. Ґармонійна побудова твору, при ступіневому наростанні дії, плястичні образи й кольоритні пейсажі, — і хоч порівнання й епітети взяті здебільша з етноґрафічного матеріялу, та вони свідчать теж про формальні досягнення прози Мирного. Гнучка й багата мова в її чистому полтавському виді і мистецький образний стиль наближують творчість Мирного до нашої новішої літератури і роблять його творчість ближчою нам і більш сьогочасною.

НІМЕЦЬКО-МОСКОВСЬКА ДРУЖБА

1. Німці про Москву.

Останніми часами починають кружляти все більше й більше поголоски про „відпруження дружби між Гітлером і Сталіном". В невтральних державах, як також і воюючих, появляються ґазетні качки" (сплетні), а то й заяви деяких визначних осіб про те, що „приязнь" рветься, і що Німеччина підготовляє секретно хрестоносний похід проти комуністичної Москви, разом з Анґлією, Францією, Італією, Румунією та Туреччиною.

Та варто пізнати, що говорять про цю „дружбу самі німці й москалі?

„Ню Йорк Таймс" з дня 17. грудня ц. р. містить цікаві голоси з Берліна та Москви, з якими варто познакомитися. Персівал Кнот так пише з Берліна:

Два випадки останнього тижня спричинили нове насвітлення московсько-німецьких відносин в моменті, коли поважні сумніви починають кружляти щодо солідности осі Берлін—Москва. В Берліні ратифіковано німецько-советський пакт, а в Женеві виключено Советський Союз з членства Ліґи Націй. Оба ці факти використовує німецька пропаґандивна машина, яка безнастанно шукає матеріялу до поновлення доказу, що німецько-російська приязнь є щира, хоч від підписання пакту самі німці сумніваються в щирості пакту.

Безнастанне повторювання заяв про щирість є багатомовним, та таких заяв далі вимагається.

В осуді німецького погляду на відносини з Москвою, варто порівнати вісь Берлін—Рим з осю Берлін—Москва. В першій Німеччина була незаперечним провідником, а Італія йшла в хвості подій. В другому випадку, в осі Берлін—Москва, ролі є цілком поміняні. Тут Німеччина безпомічно глядить на непередбачений біг хуртовини, з якою її звязано. В Берліні є уже мало сумнівів щодо цього, хто держить карти в руках. І тому советсько-німецькі відносини є позбавлені тої сердечности, яка хочби на поверхні, а всежтаки повинна існувати. Московсько-фінський конфлікт викликав дуже дивні почування у душах пересічних німців. Ці німецькі почування є наскрізь про-фінськими. З цього видно, як тепер тяжко німецькій пропаґанді представляти советсько-фінську війну в такий спосіб, щоб він міг бути приємливим для Кремля.

Німецька пропаґанда черпає щодо цього всі відомости з Москви. Але головним винним являється у тому конфлікті Велика Британія. Для Берліна дуже тяжко представити чесно справу московського імперіялізму в Фінляндії, бо це іде в розріз з німецькими цілями. Легко було одобрювати підбій Етіопії чи Альбанії Італією та її інтервенцію в еспанській війні. Але тепер, коли Москва посувається все більше на захід та концетрує свої війська на полудневo-західних кордонах, проти балканських держав, які рівнож уходять за німецький „лебенсравм", то це вже не так легко можна одобрювати... Та помицаючи советські територіяльні здобутки, Німеччина більше зажурена тим, що Совети, на випадок їх війни з якоюсь сильною державою, не зможуть достарчувати Німеччині сирівців та поживи... Хоч і без того досі не помітно полекшення німецьких економічних відносин в наслідок довозу московських сирівців. Навпаки, як СССР поглощує балтійські держави, то заразом забирає ті живності, що раніше прибували з тих країв до Німеччини. Ось такі є тепер відносини, але офіційно „Все гаразд між Вільгельмштрассе й Кремліном"...

2. Москалі про Німеччину.

Як німці, так рівнож і москалі, дуже нещиро відносяться до німецької „приязні" й про це пише в вище згаданому часописі кореспондент з Москви таке:

Відношення до кожнього питання внутрішньої чи заграничної політики є вирішуване Йосифом Сталіном по пораді з членами Політбюра.

Коли многі думають, що Сталін вступив на шлях російського імперіялізму у співпраці з Німеччиною та кинув ідеали соціялізму на сміття, то потвердження цього не можна дістати з ніякого московського джерела.

В опінії москалів пакт з Німеччиною був ударом 11-ої години для розбиття пляну Чеймберлина та Далядіє звернути похід на схід, щоб тим задоволити націстичні експанзіоністичні мрії. І коли капіталістичний світ по цьому віддихає, то Советський Союз веде дальші приготування до оборони на випадок, коли в Німеччині прийде до влади монархістичний режім, підготований анґлійськими та французькими „імперіялістами", або коли капіталістичний світ, разом з Злученими Державами Америки, стане проти СССР.

Московські комуністи уважають Советський Союз так довго загроженим капіталістичним світом, як довго в тому світі живріє ненависть до „країви соціялізму"...

Проти того світу СССР почав занимати оборонні позиції, як ось захоплення польської (Західньої) України, що було проти німецького пляну загарбання Советської України й створення України під Німеччиною. Захоплення баз на Балтійському морі, боротьба в Фінляндії, вкінці підготовлення такої самої на Чорному морі — все це оборона СССР перед капіталістичним світом. Тут цілком не вірять, що Гітлер занехав свої мрії і свою ненависть до большевизму, як він це виявив в „Майн Кампф". Та москалі знають, що тепер він є безпорадний, як довго він воює з Анґлією та Францією, яких він так боїться, що через них волів стати знаряддям советських революційних ідей.

Хоч Чеймберлин ґеоґрафічно дальше віддалений, то він становить для Советів найбільшу небезпеку, бо він не занехав ідеї знищення Советського Союзу. Совети сподівалися, що захоплення Чехословаччини приведе до упадку Чеймберлина та Далядіє, але так не сталося. Тому вони кричать: „Треба всюди нищити диктатури буржуазії...

У Советах не скривають ілюзій, що вони хочуть, щоб Німеччина ослабилася через війну фінансово й політично-соціяльно й тим робом стала зрілою до внутрішньої революції. Однак щодо цього нема в російській політиці нічого означеного. Той осуд, з яким стрінулася московська інвазія Фінляндії в цілому світі, може тепер кинути Москву тісніше в обійми Гітлера, з яким вона може стати в спілці ще довгі десятки літ...

Як бачимо, то це „советсько-німецьке подружжа холодного розуму" має таки дуже багато недосягнень і суперечностей, як в Німеччині так і в Москві, та побудоване на взаємнім недовірю.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ню Йорк, Н. Й. — У збірці на Рідну Школу в селі Підгайчики має бути: Марія Романко $5.

В. П., Вилкс Бері, Па. — Дуже гарні слова, але віршування не добре.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляємо українські національні товариства, що Обеднання надрукувало цього року на коляду листи в цілі збирання жертв на визвольні змагання України, зокрема на політично-інформаційну акцію в Америці. Прохаємо уряди товариств зголоситись по ці листи до Обеднання і піти з ними по коляді.

По закінченні збірки обовязково переслати жертви враз з листою назад до Обеднання.

Обеднання Українських Орґанізацій в Америці.
P. O. Box 122, Church St. Annex, New York, N. Y.

ПРИГАДКА
ТИМ, ЩО БАЖАЮТЬ ПОДАТИ В „СВОБОДІ" РІЗДВЯНІ ЖЕЛАННЯ

Пригадується всім українським і іншим бизнесменам, діячам і всім громадянам, котрі бажають подати святочні желання своїм клієнтам, приятелям і знайомим у спеціяльнім Різдвянім числі „Свободи", яке появиться з датою 6. січня 1940., що замовлення такого оголошення з текстом його й належитість **мають бути в адміністрації часопису найдальше до 31. грудня 1939.**

Адміністрація „Свободи".

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЄНДАРІ

Витніть на лінійці, залучіть грошевий переказ або почтові марки й зашліть листом до:
SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

П. Т. Залучаю тут { грошевий переказ / почтові значки } на суму $_____ _____ центів і прошу вислати _____ примірник___ **КАЛЄНДАРЯ СВОБОДИ НА 1940. РІК** на адресу:

Имення: ______________________

Ч. дому й вулиця: ______________________

Місто й стейт: ______________________

Яків Аренберг.

СЕРЕД ФІНЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ

(1)

I.

Було то підчас східньої війни 1855. року. Війна, що її вели з Півмісяцем над Босфором, дала і фінляндцям відчути себе, коли здовж скельних берегів Фінляндського заливу стала кружляти анґлійська фльота, така могутня, що подібної не бачили від часу славних боїв коло Гоглюнду та Свенсунду.

Був гарний, теплий недільний ранок. Ясний день зійшов над островами та побережжям, соняшне проміння пробилося крізь легку мряку й усьому надало ясного, сріблистого освітлення.

Море, наче втомлене, вдаряло об скельний беріг, прибрало бліду барву опалю. Велика юрба зібралася над берегом, зарослим сіро-зеленою травою, та ждала мовчки того, що мало статися.

То були лотиші, рибалки та перевізники, що з ближчих і дальших сторін прийшли на богослуження з цілими родинами.

Посеред зеленого простору стояв престіл, довкола нього кілька великих каменів, а перед ними місце для пастора — стіл, прикритий чорним сукном.

П о ч а л о с я богослуження. Дяк, Рубіяінен, старий, товстелезний, без голосу, став співати псальми; інші лучили з ним свої молитви. Колиж часом голоси не сходилися, дяк переривав пісню та говорив: „Ну-ну". Тоді всі замовкали, а він тонким дискантом виводив знову співаючих на властивий шлях.

Пастор був іще зовсім молодий. Походив із цих сторін. Робив у проповідях порівняння із долин Сарону та рівнин своєї околиці, Ільмолі. Говорив про пшеницю та виноград, про мореплавців і женців. Згадав раз про Петрову риболовлю та про Йону в череві кита. На це розяснилися лиця слухачів. Вони це розуміли. Та щож, коли пастор перейшов зараз до інших образів.

Нараз оподалеки показався човен, а на ньому три кремезні мужчини веслували з усіх сил. Громада пізнала човен уже здалека. То був човен трьох лотишів: діда, батька та внука, що всі три мали на імя: Християн. Люди перестали теж позіхати, бо увага всіх звернулася на човен, що його веслували три мужчини, Бо не було в звичаю в тих сторонах веслувати так завзято, коли не приїздили з чимсь важним.

Лотиський човен зупинився при домику у пристані. Молодий Християн підсунувся до одного з тих, що слухали богослуження, який стояв в останньому ряді, та сказав йому щось на вухо. Це слово рознеслося блискавкою між усіми присутніми. Старші люди заметушилися трохи. Пастор саме кінчив проповідь і заки почалися молитви, спитався дяка, що сталося.

— Поргон показався — відповів цей пошепки.

— Поргон? Що це таке? Корабель? — спитався пастор.

— Ні, прошу отця. Це риба.

Як пастор почав молитву, багато мужчин було вже розійшлося, поспішали до пристані. Там кожний мерщій розтягав свою сіть, а як скінчилися псальми, поспішили за мужчинами жінки з дітьми.

Поргона сподівалися здавна в низьких, болотяних заливах, а старі люди впевняли, що він цього року зявиться три дні пізніше, ніж звичайно.

Зароїлося у зарослих трощею і лозиною заливах від рибалок і їх чотирокутних плоских човнів, що совгаються по воді наче лещета по снігу. Бо коли бистре око рибалки запримітить, що троща не колихається лагідно в напрямі хвиль, тоді він певний, що там риби вибрали собі леговище.

Між тими, що тепер увихалися човнами по заливі, був і наймолодший Християн і наша наймичка Катря, що мала провести неділю в гостині у свояків. Вважали їх судженими. Вони часто вибиралися на такі прогульки.

Ловля пощастила Християнові та Катрі. Висипали кілька разів свої сіти до човна, що вже більше не міг помістити. Пора було думати про поворот. Як мали випливати з заливу, побачили човен старого Християна, а довкола нього фльотиля анґлійських човнів, яких моряки торгувалися за риби. Старий Християн, уже майже здитинілий, не міг із ними порозумітися. Та що багато лотишів, між ними і його внук, говорили трохи по анґлійськи, то скоро дійшло до згоди. Перевантажили риби на великі анґлійські човни, які зараз завернули до становища, яке заняла їх фльота.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЗАГЛЯДАЄ В ЧУЖІ ГОЛОВИ.

Каже відомий американський журналіст Вестбрук Пеглер, що він може похвалитись добрим умом. Він може думати про велику масу річей. Він не має вишуканих думок, але має здорові думки, що дають задовільні висліди, які дають йому гарні зарібки.

Не зважаючи на те, каже Пеглер, я часто притискаю ніс до шиби, щоби побачити, що думає Волтер Липмен, або Джимі Шієн, або старий Вилард. Я також кину оком на Гемілтона Фиша Армстронга або Кларенса Стрейта".

Згадані ним імена це імена визначних американських публіцистів. Як він заглядає в їх голови й бачить, що вони думають? Зовсім просто: читає, що вони пишуть.

НЕ ЦІКАВІ.

Людина, що сама добре думає й з цього живе, цікава, що інші думають.

Скільки є людей, що самі про себе знають, що вони добре не думають, а проте цим зовсім не цікавляться, що інші люди думають.

Може саме тому вони й не думають добре, що ніякими думками не цікавляться.

КНИЖКИ ЦЕ ГРА.

Американські критики пробують розвязати питання, як це сталося, що написана для дітей книжка під заголовком „Фердинанд де Бул", знайшла в Америці 250,000 покупців.

Нас може дивувати не стільки це, як те, що цей „Фердинанд де Бул" це не одинока книжка, тепер видана, але одна з багатьох тисяч, а між тими тисячами є кількадесять з такими самими великими масами покупців.

У нас серед імігpації інколи на цілий рік видається одну книжку й ця ледве чи розійдеться в пару тисячах примірників.

Чи можна потім дивуватися, що коли українська імігpація під кожним оглядом стоїть на місці, американський народ під кожним майже оглядом іде милевими кроками?

ПРАКТИЧНІ КНИЖКИ.

Каже накладова спілка Саймона й Шустера, що вона продала досі 1,035,000 примірників виданої нею книжки „Як добувати собі приятелів", і що в Америці вона ще далі продається по 3,000 копій тижнево.

Крім цього продано в Австралії 21,000 копій, в Финляндії 10,000, у Німеччині 15,000, в Англії 15,000, в Індії 1,000, а в Японії 60,000. Виходить, що в світі є багато австралійців, англійців, індійців, японців, які хотілиб знати, як впливати на своїх земляків.

Судячи по настроях серед українців, у них більшою популярністю тішилась би відай книжка Гвислера про те, як робити собі ворогів.

КНИЖКА Й РІЗДВО.

З наближенням Різдвяних Свят часописи містять тепер велику масу книжкових оголошень. Пропонують накладці преріжні книжки на дарунки приятелям на свята. І справді нема либонь ніякої іншої річи в світі, яку можна би підобрати так, як книжку, для задоволення всякого смаку й уподобання.

З приводу цих святочних подарунків знов оповідають старий жарт:

„Дякую тобі за люльку", — каже приятель приятелеві. „Гарний дарунок!".

„Нема защо дякувати. Я хотів спершу купити тобі книжку, а потім рішився, що краще буде люльку".

„Певно, що так. Книжку я вже маю".

-:- З ДНЯ -:-

СОВЄТСЬКА АРМІЯ.

Доносять американські кореспонденти, що перебувають тепер на фінсько - совєтському фронті, що совєтська армія виглядає нуждено. Одежа тандитна і по короткім часі рветься на шматки. Совєтські вояки виглядають радше на жебраків, ніж на вояків. Вони мерзнуть з холоду. Також зброя погана. Великий відсоток совєтських гарматніх стрілен не вибухає. Повзи псуються і застрягають в акції.

Та понадусе, кажуть кореспонденти, старшинський склад совєтської армії нижче критики. Старшини, залякані „чистками" і деспотичною владою вгорі, не хочуть робити ніяких самостійних потягнень, щоб не перебирати за них відповідальности. Це відноситься не лише до нижчих старшин, але і до вищих. В одних із них ініціятива цілковито вбита деспотизмом; в інших, коли ще залишилася, то спаралізована страхом за відповідальність. Зneохочує старшин до смілих потягнень іще й те, що коли якесь потягнення вдасться, то політичний - галапас, якийсь комісар, припише собі за те заслугу. Колиж не вдасться, то вина спадає на старшину.

ІНІЦІЯТИВА.

Людина з ініціятивою, з полетом, свіжими плянами і думками може вирости лише серед демократичного виховання. Таке виховання може бути навіть в армії, хоч в армії панує строга дисципліна. Дисципліна не конче виключає демократизм. Військовий демократизм полягає в тому, що старшинам, підстаршинам і воякам дозволяється думати, мати свій індивідуальний погляд на справи; щоб у боротьбі, коли старшина, підстаршина, чи навіть вояк знайдуться відтяті від проводу, могли керуватися власним розсудком. Таке демократичне виховання мають англійські і французькі вояки.

Зате німці мають диктаторське виховання, коли йде про низи армії: старшинам і підстаршинам, пропорціонально до їх ранги, начеркнений круг для їх індивідуального думання і ділання. Чим далі вниз, тим той круг менший. У вояків той круг зводиться до зера, а їх уми цілковито підчинені центральному нервові, що вгорі придумує й укладає для них кожний крок ділання.

НЕБЕЗПЕКА.

Додатною стороною такої системи є це, що в обрахунках задуманої битви ризико програ можна звести до найменших меж. Лихою стороною є те, що коли програ таки наступить, то вона тоді є ґрунтовна, цілковита. Ціла будівля валиться до самих основ.

Німці у війнах нераз осягали блискучі перемоги. Ці перемоги, зрозуміло, були вислідом точного плянування. Їх осягували німці у відносно короткім часі. Згадатиб перемогу над Австрією в 1866 р., або перемогу над Францією в 1870 році.

Коли німці впутувались у довгу війну, вони звичайно її програвали. Бо в довгій, затяжній війні на перше місце висувається індивідуальна ініціятива і звязана з нею воля та витревалість поодинокого вояка. В затяжній війні перемагають прикмети демократичного виховання, а не коротко — диктаторського.

ЧОМУ СОВЄТИ НЕ ПЕРЕМАГАЮТЬ?

Виринає питання, чому Совєти не перемагають у Фінляндії. Чому не осягають короткої і блискучої перемоги над ворогом, що 50 разів менший від них? Вони повинні завдати свому малому противникові удар, подібний до грому з неба.

Як подають американські кореспонденти, совєтські старшини не проявляють на фронті ніякої ініціятиви. Бо вони виховані гірше, ніж у диктаторськім дусі; вони виховані в дусі жорстокого деспотизму. Вищі командантии, які повинні розробляти точні пляни ділання для низів, є або некомпетентні, або залякані чекістською системою, з її політичними комісарами. Нижчі дивляться на старших, і собі нічого не роблять.

Німці, здавлюючи індивідуальне думання у низах, витворюють знаменитy провідну машину, з ініціятивою, у верхах. Та машина, немов мотор, заставляє кожного робити його роботу за згори придуманим пляном. У совєтській армії ініціятива і провідні думки здушені внизу і вгорі. Совєтська система має лише лихі сторони диктаторства. Вона зуміла всіх поставити на „позір", але не зуміла для всіх виробити плян, що треба робити.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧУЖЕ БАЧАТЬ ПІД ЛІСОМ.

Прочитала я недавно звіт Обєднання, де точно подано, скільки зібрано жертв, на які ціли, та куди вони пішли. А до того попала мені випадково в руки газета „трудящих", і в ній вони накидаються на Обєднання, куди воно висилало гроші. Бачать виразно, куди висилало, а ще питають.

Та замісць питати про те, що всім відоме і що надруковане, „трудящі" краще зробілять, коли напишуть людям, де вони висилали ті гроші, що самі від людей збирали. Чи післали вони їх на українські землі, щоб якомусь убогому українцеві сльозу обтерти? Чи може посилали на бомби до Еспанії.

Аж серце болить дивитись на тих яничарів, зрадників українського народу. Копають яму під своїм народом, заховуються за українську мову, щоби плюгавити все, що своє. Продають свій рідний край чужим катам, немов Юда продав Христа.

Інші народи, менші від українського, мають свої держави. Бо нема в них стільки зрадників і яничарів, що є в нас. Інші народи, хоч мають ріжні партії, проте у важних хвилинах усі разом єднаються і разом виступають. В єдності сила, а згода будує. Наша незгода і роздори, завзяття наших партійників, які іншого чоловіка готові в ложці води втопити, підривають нашу силу і не дає нам піднятись на ноги. Особиста амбіція бере верх над інтересом цілого народу.

Коли то ми вже позбудемось всяких партійників і яничарів, що в свою хату вносять роздор? Коли хочемо, щоб нас чужі шанували і нам помагали, зробім наперед порядок у себе, вдома, і повинщуймо свою суспільність із шкідників.

Матрона Горін,

Милвил, Н. Дж.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

БІНҐГЕМПТОН, Н. Й.

Новий відділ У. Н. Союзу.

В суботу, 9-го грудня, загостив у нашу місцевість організатор п. Василь Загаевич. Не гаючи часу, в товаристві предсідника і секретаря 21-го відділу У. Н. Союзу в Бінґгемптоні ми удались у сусідню місцевість, Джансон Сіти, Н. Й., де ще бракувало відділу У. Н. Союзу.

Відвідуючи наших українців від хати до хати, ми дійсно переконались, що п. Загаевич розуміє своє діло як пристало на організатора У. Н. Союзу. Доказом цього, це, що вподовж одного дня п. Загаевич зумів зорганізувати новий молодечий відділ в Джансон Сіти, Н. Й. В члени нового відділу вписався молодий лікар Климів. Упорядкувавши уряд нового відділу та приготовивши матеріяли до поміщення в місцевій пресі в справі нового відділу, закінчив п. Загаевич перший день своєї праці. Організаційні союзові збори відбулись другого дня, в неділю, при участі поважного числа українців в Укр. Гром. Домі в Бінґгемптоні. Збори відкрив предсідник 21-го від., Іван Руцький, секретарами зборів були: Марія Іваник, секретарка нового відділу і секретар 21-го від. Далі предсідник покликав до слова організатора Загаевича. Перше всього п. Загаевич повитав новий відділ з Джансон Сіти, которого всі члени та їх знайомі були присутні. Дальше орг. Загаевич розказував та давав докази, чому українці, а тим більше молодь повинні належати до такої сильної братської й найбільшої запомогової організації, якою є У. Н. Союз. Організатор представив цифрами фінансовий стан У. Н. Союзу та вартість членських грамот. Фінансово наша організація стоїть дуже добре, бо на кожного члена має зложено далеко більше резерви, ніж асекураційні власті вимагають. Тому кожний українець повинен бути членом такої організації, як У. Н. Союз.

Дальше присутні ставили запити, на котрі п. Загаевич відповідав. Опісля забрав слово парох укр. прав. церкви з Джансон Сіти, о. Антін Станґритчук і в довшій промові розказав про ціли У. Н. Союзу, та закликав українців, зокрема молодь, вступати в члени У. Н. Союзу. Потім залишилась тільки молодь на галі, котра відбувала збори нового зорганізованого відділу.

Організаційну працю уряд нового відділу постановив продовжувати завзято, і є надія, що в короткім часі Джансон Сіти стане приміром для інших малих місцевостей.

Т. Смик,

секр. 21. від. У. Н. Союзу.

ЩОБ НЕ БУЛО ЗАПОРУ

Коли людина їсть тільки саму мягку поживу, то може дістати запір. Тому треба їсти яблука цілі, з верхньою шкіркою. Таксамо їсти й інші овочі. Для цього добре їсти також і хліб з нагрубо змеленої муки. Разовий хліб добрий. Український борщ також помічний проти запору. Взагалі борщ дуже добре очищує і шлунок і кишки і ділає розвільняючо.

ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.

Повідомляємо, що придбану нами історичну українську говорячу фільму під назвою

„ТРАҐЕДІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ",

яку знімав **п. Калина Лисюк** разом з **сином своїм,** Петром Лисюком, що героїчно загинув там, в Хусті, **З правдивих історичних подій 1938-39 рр.** на Карпатській Україні, — викінчується в студії Авраменка й в лабораторії та що в кінці січня 1940 р. фільма ця піде висвітлюватися по Америці й Канаді.

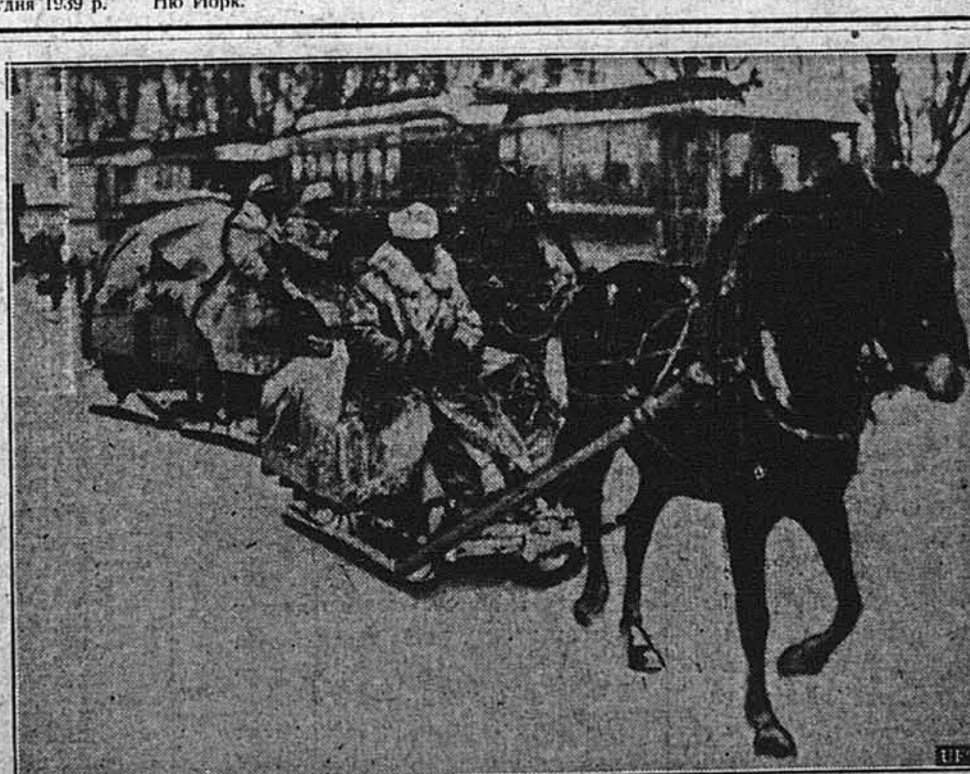
В цій фільмі побачите історичні засідання **Першого Сойму Карпатської України,** почуєте пророчі промови ухвалу Законів Держави! Уряд її н чолі з д-ром Августином Волошином! Почуєте правдиві голоси й тих, що боролися з генералом Прхалою та з малярами... Побачите Січовиків Карпатської Січи!

Стежте за нашими оголошеннями!

При цьому зазначуємо, що наша фільма **„Траґедія Карпатської України"** не має нічого спільного з іншими фільмами, які показували чи показують з Карпатської України; це є цілком нова фільма.

„Кобзар Фільм Корпорейшен"

20 грудня 1939 р. Ню Йорк.

ТРАНСПОРТОВИЙ ВІДДІЛ ФІНСЬКОЇ АРМІЇ

доставляє амуніцію й провіянт для армії на фронті.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕМСТЕД, Л. АЙ. Річні збори Укр. Тов. Зап. Січ, від. 327., відбудуться в гали при Юніонделл Ев., як звичайно, в пятницю, 29. грудня, в 7:30 ввечір. Контр. комісія буде здавати справоздання за останніх 6 місяців. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Кожний член і членкиця мають явитися; котрий член не явиться, буде караний: член 50 ц., а урядник 1 дол. Пригадуємо тим членам, котрі ще довгують, щоби вирівняли свій довг за рік 1939., бо як выбереться новий уряд, щоб не було жадного довжника. Пригадуємо членам, хто має знайомого, най приведе на ті збори і запишемо до Товариства і до У. Н. Союзу без оплати вступного. — М. Катола, предс.; Д. Домитришин, кас.; М. Кирич, фін. секр.; І. Гречин, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 30. грудня, в годині 8. ввечір, в галі, 30 Іст 7. вул. Проситься всіх членів прийти, бо є важні справи: звіт урядників і вибір уряду на 1940. рік. Приявність всіх членів є конечна. — Антін Карпович, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТИ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудуться в неділю, 31. грудня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181 Флит ул. Обовязком як від. урядника так і члена на ці важні збори прийти хотяй раз у рік і вислухати справоздань фінансових і звітів з діяльности за цілий минулий рік. І буде вибір нового відділового уряду на 1940. рік. Рівнож проситься молодих членів прийти хоть раз у рік і прислухатись нарадам старих своїх батьків, бо молоді члени можуть ще ліпше провадити відділ, як старі батьки і по черзі занимати у відділі уряди. Під увагу тим членам, котрі ще не заплатили своїх вкладок. На речних зборах, подаємо, що можуть заплатити так, щоби довгу не переносити на наступний рік. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

КЛІВЛЕНД, О. Річні збори Тов. „Згода", від. 358., відбудуться, 1. січня, на Новий Рік, в У. Н. Домі, в годині 3. пополудні. Повідомляється всіх членкиць, що на цих зборах буде вибір нового уряду на 1940. рік і інші важні справи до полагодження. Тому проситься всіх членкиць на збори явитися і залеглости виповнити. Котра членкиця на збори не явиться, підлягає дол. кари. — А. Гавриляк, предс.; С. Палівода, фін. секр.; Б. Скоратко, кас.; А. Карась, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу, 30 грудня, в год. 7:30 вечером, в „Карпатія Гали", 217-219 Іст 6 вул. Проситься всіх членів хоть раз у рік прибути на збори і спільно порадитись для добра товариства „Зоря". — Й. Забавчук, предс.; М. Ликтей, секр.; Д. Крицун, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в понеділок, 1. січня 1940., в годині 12. сполудне, в парохіяльній школі. Отсим проситься всіх членів і членкиць, щоби всі зійшлися на означений час і вислухали справоздання урядників і контр. комісії за минулий рік. Буде вибір нового уряду на наступний рік. Член, котрий не явиться на зборах, підлягає карі одного доляра. — Юрій Блищ, предс.; Н. Страц, фін. секр.-кас.; Й. Керик, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Українського Національного Запомогового Товариства „Дністер", від. 361., відбудуться в суботу, 30. грудня. На порядку дня є важні справи, а то звіт з діловодства цілорічної праці, який здасть контрольна комісія. Крім того є інші важні справи. По тім наступить вибір уряду на 1940. рік. Не явившийся член(киця) підлягає карі після статуту. — Т. Гулька, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Річний мітинг Сестрицтва Н. З. П. Д. Марії, від. 112., відбудеться в понеділок, 1. січня, на Новий Рік. Мітинг зачнеться в 1. годині пополудні, в гали церковній. Проситься всіх членкиць зійтися на час призначений, щоби не бракувало вас ані одної. Повинна кожна прийти і вислухати справоздання урядниць з цілого 1939. року. Котра не буде на мітингу, платить 1 дол. кари. — Марія Ліска, предс.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛЕЙКВУД, О. Річні збори Бр. св. Духа, від. 108., відбудуться в понеділок, 1. січня, в 1. пополудні, в галі церковній. Проситься членів, щоб всі прибули на означений час. Контроля здасть справоздання за 1939. рік. Буде вибір Уряду на 1940. рік. — Д. Потажний, предс.

КЛІВЛЕНД, О. Річні збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться 1. січня, в годині 10. рано. Проситься всіх членів прибути на збори, вислухати звіту урядників і контр. комісії. Буде вибір нового уряду. Отже присутність всіх членів конечна. — Григорій Кисіль, предс.; Дмитро Загута, кас.; Семен Постолюк, фін. секр.; Тимко Кальмук, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Річний мітинг Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209., відбудеться в суботу, 30. грудня, в годині 7. вечером, в гали церковній. Обовязком всіх членів є зійтися й почути цілорічне справоздання, котре здасть секретар і інші урядники. Буде теж вибір уряду на рік 1940. — Іван Лукашкевич, предс.; Стефан Ярощак, кас.; Йосиф Гінда, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Річний мітинг Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудеться в понеділок, 1. січня 1940. р., на латинський Новий Рік, у год. 10. рано, в церковній галі. На порядку нарад справоздання уряду і контролі за 1939 рік і будеться принимати нових членів без вступу. — І. Маркович, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. На річних зборах Бр. св. Петра й Павла, від. 383., дня 16. грудня 1939. року зістав затверджений в цілости той самий уряд, що був 1939. року. — Іван Грудзінський, предс.; Юліян Кушнір, кас.; Йосиф Муц, секр., 664 Bush Street, Bridgeport, Pa.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. На річних зборах Бр. св. Василія, від. 339., котрі відбулися 9. грудня 1939., вибрано уряд на 1940. рік: Іван Сорока, пр.; Іван Іванищин, заст.; Іван Біщка, кас.; Василь Мущинка, заст.; Іван Сорока, секр.; Теодор Плавяник, заст.; Іван Жмутин, Олекса Будай, Андрій Хромляк, Григорій Лисюк, Ілько Сорока, контрольори. Проситься членів, хто має діти або старших кандидатів у члени, хай зголоситься до секретаря і випише їх до У. Н. Союзу. — John Soroka, секр., 3236 N. 6th St., Phila., Pa.

НА ДОПОМОГУ ФІНАМ.

Американський уряд післав до Фінляндії д-ра Г. А. Спенсера, представника федеральної служби публичного здоровля, щоби поміг фінам поборювати недуги, що можуть ширитися через війну.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляється ввесь український загал, а головно відділи У. Н. Союзу стейту Конектікат, що

ДРУГИЙ СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

в нашім стейті відбудеться

23. ЧЕРВНЯ (JUNE 23) 1940. РОКУ В НЮ ГЕЙВЕН, КОН.

Проте проситься всі громади, щоби на той день стрималися зо своїми підприємствами, а масово взяли участь у Союзовім Дні. Програма дня буде ухвалена на слідуючім зїзді.

А. Маланчук, окружний організатор.

ПОЗІР! — РОЧЕСТЕР, Н. Й.

КОМІТЕТ ГАЛІ ПАРОХІЯЛЬНОЇ ВЛАШТОВУЄ

НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ

І СПІЛЬНУ ВЕЧЕРУ

В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ (DECEMBER 31, 1939)

В ГАЛИ ПАРОХІЯЛЬНІЙ. — ПОЧАТОК У ГОД. 6:30.

Проситься всіх громадян прибути та весело побавитися.

Також повідомляється, що Річні Збори Галі Парохіяльної відбудуться 1. січня 1940., в год. 1:30 пополудні. Проситься всіх парохіян прибути на означений час.

Комітет Галі Парохіяльної.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 9. грудня 1939. р., в Ню Гейвен, Кон., упокоївся сном блаженних, по тяжкій 5-місячній недузі, член Тов. Любов, від. 370. У. Н. Союзу,

ЙОСИФ РИЖЕВСЬКИЙ.

Прожив 60 років. Родився 13. лютого 1879. року, в місті Бережани, повіт Бережани, Галичина. До Союзу вписався 15. квітня 1923. року. Був щирим і добрим членом як і громадянином. Працюючи при будові фундаментів домів, був ушкоджений на здоровлю й зійшов у могилу передчасно, лишаючи в тяжкім смутку жену Катерину, трьох синів: Володимира, Стефана й Романа, і дві дочки: Емілію й Францішку.

Похорон відбувся 13. грудня з власного помешкання, 194 Франк Стр., до церкви св. Арх. Михаїла при великім здвизі народу; члени Тов. і Бр. стояли коло домовини до укінчення Богослуження й відпровадили тлінні останки на цвинтар св. Лаврентія.

Най земля Вишингтона буде Йому легкою!

Вічна Йому память!

М. Сампара, секр.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (51)

Кінець меча Мунга відався в шкіру Тарзана. „Я думаю, що ти тепер змінив свою думку і таки залишишся тут", промовила зідливо королева. „Не протився тому, Тарзане. Будь розважний. Справді нам огидно буде дивитись на цей очевидний морд, але що порадиш проти вищих сил!" — заговорив розважний китаєць.

„Добра рада, д-р Вонг Тай", завважила королева. Тепер вона обернулась від товариства і подалась до підніжжя ідола. Там, взявши в руки довбеньку, ще раз обернулась до приявних і заговорила: „А тепер ви уважайте. Бо ви побачите щось таке, чого не бачив ні один чоловік із чужої землі".

Агті вдарила двічі по великім мідянім дзвоні, якого голосний і жалісний звук прорізав кімнату і згинув десь у закамарках цеї святині. На звук дзвону ввійшло 12 жерців. Вони були добре вивчені в своїх ритуалах. Не кажучи ні слова, вони тричі обійшли довкола ідола. За третім разом вони пристанули.

Тепер королева діткнулась ручки, що сторчала з боку, і плити каміння, що знаходились перед ідолом, миттю зникли. Повстала нора в підлозі, звідки вибухнув вогонь. Цей вогонь обхопив лежачого на рушті звязаного вязня. Роздався короткий, але пронизливий крик нещасливця і все втихло. Тільки тріскало полумя.

Певна прикмета.

Один панок вибирає в бюрі пашпорт. Урядник пише: очі сині, волосся бронзове, ніс рівний, ріст високий.

— Маєте які особливі знаки? — питає урядник.

— Так, пане, — мені бракує сліпої кишки...